

Retningslinjer for salgs- og skjenkebevilling 2016 - 2020

Sarpsborg kommune

Vedtatt i Sarpsborg bystyre 16.06.2016

Innholdsfortegnelse

1	Tiltak	2
1.1	MAKS – Nedre Glomma	2
2	Bevillingsreglement - Retningslinjene – MAKS nedre Glomma	3
2.1	Krav til bevillingshaver.....	3
2.1.1	Salgsbevilling (Alkoholoven kapittel 3).....	3
2.1.2	Skjenkebevilling (Alkoholoven kapittel 4)	3
2.1.3	Skjenkebevilling for en bestemt anledning (Alkoholoven § 1-6 annet ledd)	3
2.1.4	Uteservering:	4
2.1.5	Alder og alkoholgrupper	4
2.2	Søknadsprosess	5
2.3	Bevillingsperioden	5
2.4	Det gis ikke skjenkebevilling til følgende:.....	5
2.5	Det gis som hovedregel ikke bevilling til følgende	6
2.6	Det skal utvises ekstra varsomhet ved behandling av søknad om bevilling fra:.....	6
2.7	Følgende skal tillegges vekt og vurderes før evt. bevilling gis.	6
2.8	Styrer og stedfortreder.....	6
2.9	18-års steder.....	6
2.10	Festivaler / større arrangementer	7
2.11	Vilkår (Alkoholoven § 4-3)	7
2.11.1	Vakt.....	7
2.11.2	Økonomi	8
2.11.3	Omsetning / bevillingsgebyr.....	8
2.11.4	Ansvarlig vertskap / Ansvarlig vertskap e-læring	8
2.12	Kontroll (Alkoholforskriften - Kapittel 9).....	8
2.12.1	Samordnet kontroll	8
2.12.2	IK- alkohol (alkoholoven § 8)	9
2.13	Tre – partssamtaler	9
2.14	Sanksjonsreglement (Alkoholforskriften - Kapittel 10)	9
2.15	Skjenke- /salgstider	11

1 Tiltak

1.1 MAKS – Nedre Glomma

Kommunene i Nedre Glomma regionen; Fredrikstad, Hvaler og Sarpsborg startet arbeidet med Ansvarlig vertskap i 2008 og deltok i 2009-2010 i Helsedirektoratets "Kontrollprosjekt". Etter dette ble samarbeidsforumet MAKS, (Myndighet, Ansvarlighet, Kontroll og Samarbeid) etablert i 2010. Samarbeidsforumet er en møtearena mellom myndighetsorganer, utelivsbransjen og politikk. Kommunene samarbeider om kursopplegget Ansvarlig Vertskap hvor utelivsbransjen lærer å bli tryggere i sin rolle for å forhindre særlig overskjenking og skjenking til mindreårige. Målet er å sikre en ansvarlig alkoholhåndtering gjennom bedre myndighetsutøvelse, ansvarlig skjenkenæring og god kontroll. Forumet jobber med et bredt spekter av virkemidler for å nå målene.

Eksempel på tiltak og arbeidsmetoder gjennom MAKS-samarbeidet:

- Politiet arbeider etter en modell fra Stockholmspolitiet som handler om publikumskontakt og tett samarbeid med utelivsbransjen. Politiet er synlige i bybildet i helgene og går inn på utestedene for å forebygge uro og vold.
- Ved bekymringsmeldinger fra offentlige myndigheter/ etater inviteres bevillingshaver til 3-partssamtaler for å iverksette forebyggende tiltak. I en 3-parts samtale møter bevillingshaver, kommunal saksbehandler, politiet og eventuelt representant fra annen myndighet/etat.
- Felles godkjenningsordning og opplæring av ordensvakter - ordensvakttiltaket.
- Økt fokus på kvaliteten på kontrollarbeidet og gjennomføring av målrettede kontroller.
- Organisering av større samordnede kontroller hvor flere myndighetsorganer deltar. Politiet i samarbeid med kommunen planlegger dette.
- Opplæring av ansatte i utelivsnæringen gjennom Ansvarlig Vertskapskurs som både e-læring og stedlige lokalt tilpassede kurs. Dette gjøres i tett samarbeid med Helsedirektoratet og kompetansesenteret KoRus Øst.
- Samarbeidet har vist seg svært nyttig for alle parter. De ulike parter lærer hverandre å kjenne og dette gir økt forståelse for hverandres roller.

2 Bevillingsreglement - Retningslinjene – MAKS nedre Glomma

Alkohollovens formålsparagraf 1.1:

“Reguleringen av innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk etter denne lov har som mål å begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære. Som et ledd i dette sikter loven på å begrense forbruket av alkoholholdige drikkevarer”.

2.1 Krav til bevillingshaver

Bevillingshaver og styrer er ansvarlig for at salg og skjenking foregår i overensstemmelse med alkoholloven og bestemmelser gitt med hjemmel i den.

Bevillingshaver og styrer plikter å føre tilsyn med de ansattes utøvelse av salg og skjenking, og er ansvarlig for at de ansatte blir gjort kjent med regelverket for salg og skjenking av alkoholholdig drikk, og ellers gitt den nødvendige veiledning for virksomheten.

Under styrers fravær påhviler styrers ansvar og plikter stedfortreder.

2.1.1 Salgsbevilling (Alkoholloven kapittel 3)

- Sentrale personer i virksomheten må ha vist uklanderlig vandel, og ikke forbrutt seg mot sentral lovgivning, dvs.:
  - alkohollovgivningen
  - annen lovgivning som har sammenheng med alkohollovens formål
  - skatte-, avgift- og regnskapslovgivningen
- Bevillingshaver skal utpeke en styrer med stedfortreder som er knyttet til salgsstedet.
- Det kan gjøres unntak fra kravet om stedfortreder når det vil virke urimelig bl.a. av hensyn til salgsstedets størrelse. Dette må begrunnes i søknaden.

Det gis ikke salgsbevilling for hjemlevering. Salgsbevilling for nettbutikk kan godkjennes for hentepunkter i næringslokaler med salgsbevilling og postkontor/post i butikk. Hentepunkter i bensinstasjon og kiosk er ikke tillatt.

2.1.2 Skjenkebevilling (Alkoholloven kapittel 4)

- Serveringssted som serverer alkoholholdig drikk må ha skjenkebevilling og serveringsbevilling.
- Sentrale personer i virksomheten må ha vist uklanderlig vandel, og ikke forbrutt seg mot sentral lovgivning, dvs.:
  - alkohollovgivningen
  - annen lovgivning som har sammenheng med alkohollovens formål
  - skatte-, avgift- og regnskapslovgivningen
- Bevillingshaver skal utpeke en styrer og en stedfortreder som er knyttet til skjenkestedet.
- Det er viktig at en bestemt utpekt person har ansvaret og kan holdes ansvarlig for skjenkingen av bevillingsmyndigheten ved kontroll.
- Det kan gjøres unntak fra kravet om stedfortreder når det vil virke urimelig bl.a. av hensyn til skjenkestedets størrelse. Dette må i så fall begrunnes i søknaden.

2.1.3 Skjenkebevilling for en bestemt anledning (Alkoholloven § 1-6 annet ledd)

Skjenkebevilling for én bestemt anledning deles i:

- ambulerende bevilling (lukket selskap)

Ambulerende skjenkebevilling er ikke knyttet til en bestemt person eller et skjenkested. Gjelder skjenking i lukkede selskaper (bare for inviterte gjester) som holdes i et lokale eller et sted som ikke fra før har bevilling og hvor det tas betaling for drikke.

- en enkelt anledning (åpent arrangement)
Skjenking for en enkelt anledning gjelder bevilling som er knyttet til person eller skjenkested for arrangementer som er åpne for alle betalende gjester.

Bevilling kreves ikke ved private arrangement som for eksempel bryllup, fødselsdagsselskap eller andre jubileer så sant det ikke tas betalt for drikke. Dette gjelder ikke organisasjoner og lignende som leier et offentlig lokale til feiring av for eksempel foreningens jubileum. Disse arrangementene er bevillingspliktige.

2.1.4 Uteservering:

- Uteservering i tilknytning til et skjenkested får generelt bevilling etter samme krav og for samme periode. Det kan settes individuelle begrensninger i skjenketiden/åpningstiden.
- Uteserveringen må være klart avgrenset/inngjerdet, og det er ikke tillatt med musikk etter kl. 23. I dette ligger at det generelle støynivået skal oppleves at blir senket etter dette klokkeslettet.
- Dersom kommunen på grunn av spesielle omstendigheter må ta arealet i bruk på kort varsel, vil leieavtalen bli hevet for det nødvendige tidsrom. Det er et generelt vilkår at uteserveringen ikke skal hindre alminnelig ferdsel.

Kommunen kan pålegge støydempende tiltak, enten av bygningsmessig karakter eller teknisk utstyr til musikkanlegg eller lignende. Musikk skal være for gjestene på stedet og ikke til sjenanse for andre eller bære preg av å være et "lokkemiddel" for å få gjester til stedet. Det vil normalt være tillatt å opprette egen utskjenking på uteserveringsområdet da dette regnes som en del av skjenkebevillingen.

2.1.5 Alder og alkoholgrupper

Kommunens krav til aldersgrenser skal vurderes ut ifra type konsept/arrangement/risiko mv. (se også punkt 6.2 Søknadsprosess). Aldersbegrensning vil følge av bevillingsdokumentet.

Som hovedregel gjelder:

- 18 års aldersgrense på steder med bevilling for gruppe 1 (inntil 4,7 volumprosent) og 2 (inntil 22 volumprosent).
- 20 års aldersgrense på steder med bevilling for gruppe 3 (inntil 60 volumprosent).
- Det er ikke anledning til å søke om lavere aldersgrense for enkeltarrangement i perioden.
- Bevilling kan gis til spisesteder uten aldersbegrensning inntil kl. 23.00.
  - Det gjøres unntak for aldersgrensene når mindreårige er gjester sammen med foresatte på spisesteder og f.eks. familie-/kulturarrangement.

2.2 Søknadsprosess

Søknad om salgsbevilling skal skje skriftlig på kommunens søknadsskjema. Søknaden skal vedlegges:

- Målsatte plantegninger med funksjoner
- firmaattest fra Brønnøysundregisteret
- dokumentasjon på bestått kunnskapsprøve i alkoholloven,
- skatteattest på personer som har vesentlig innflytelse på virksomheten,
- skatteattest på firmaet som søker (bevillingssøker)
- aksjeeierbok
- leiekontrakt for næringslokaler

Søknad om skjenkebevilling skal skje skriftlig på kommunens søknadsskjema. Søknaden skal vedlegges:

- Målsatte plantegninger med funksjoner og antall gjesteplasser
- Firmaattest fra Brønnøysundregisteret,
- Dokumentasjon på bestått kunnskapsprøve i alkoholloven,
- Dokumentasjon for gjennomført kurs i "Ansvarlig vertskap",
- Skatteattest på personer som har vesentlig innflytelse på virksomheten,
- Skatteattest på firmaet som søker (bevillingssøker)
- Aksjeeierbok
- Leiekontrakt for næringslokaler
- Konseptbeskrivelse
  - Steder som søker om flere konsept må beskrive disse og når/på hvilket tidspunkt stedet endrer karakter fra et konsept til et annet konsept. Dette vil ha betydning for og sammenheng med vilkår om aldersgrense.
- Arbeidskontrakt for styrer og stedfortreder(e)

Behandlingstiden i kommunen er beregnet til ca. 3 måneder. Det gis skriftlig melding om vedtaket. Kopi av vedtaket sendes politiet og kontrollselskap. Det kan klages på vedtaket innen en frist på tre uker fra vedtaket er mottatt. Klagen sendes til den instansen som har gjort vedtaket. I klagen skal det angis hva som ønskes endret i vedtaket og begrunne dette. Kommunen vil kunne gi veiledning. Klageinstans er Fylkesmannen. Før klagen sendes dit, skal den instansen i kommunen som fattet vedtaket, vurdere om det er grunn til å endre det.

2.3 Bevillingsperioden

Bevillingen gis for maksimalt fire år av gangen. Bystyret kan beslutte at bevillinger videreføres i inntil fire nye år uten krav om søknad om ny bevilling jf. alkoholloven § 1-6.

2.4 Det gis ikke skjenkebevilling til følgende:

- arrangement som retter seg mot barn og unge
- arrangementer som det kan forventes at arrangørene eller en viss andel av gjestene tilhører organisert kriminalitet, for eksempel enkelte MC miljøer (én-prosentklubber).

2.5 Det gis som hovedregel ikke bevilling til følgende

- Idrettsarrangement og arrangement som er knyttet til idrettslige aktiviteter
- Idrettsarenaer

Folkehelseperspektivet skal veies tungt ved behandling og vurdering av søknad om skjenkebevilling på idrettsarenaer.

Dersom bevilling gis, stilles følgende vilkår:

- Skjenking må stanse en halv time før arrangementet/kampen starter og kan først gjenopptas når arrangementet/kampen er slutt.
- Det er ikke anledning å tillate skjenking i pauser.

2.6 Det skal utvises ekstra varsomhet ved behandling av søknad om bevilling fra:

- steder som ligger i rene boligområder
- flyttbare serveringssteder og lignende
- steder som ligger i nærheten av skoler eller idrettsanlegg
- steder som er plassert i eller tett ved alkoholfrie fritidstilbud

2.7 Følgende skal tillegges vekt og vurderes før evt. bevilling gis.

Punkter som skal vektlegges (listen er ikke uttømmende):

- Tidligere brudd på alkoholloven med forskrifter.
- Endring av driftskonsept uten godkjenning.
- Klanderverdige skattemessige, ordens- og trafikkmessige forhold.

Det er ikke anledning til å ha åpent ut over de tidspunkt kommunen har fastsatt gjennom en forskrift, eller gjennom enkeltvedtak knyttet til den enkelte bevilling.

2.8 Styrer og stedfortreder

I henhold til alkoholloven § 1-7c, skal det for hver bevilling utpekes en styrer og stedfortreder(e). Disse må være ansatt eller arbeide i virksomheten i kraft av eierstilling. De må være over 20 år, ha uklanderlig vandel og ha dokumentert kunnskap om alkoholloven ved bestått kunnskapsprøve. Styrer og stedfortreder har ansvaret og kan holdes ansvarlig for salg og/eller skjenking av bevillingsmyndigheten ved kontroll. Bevillingshaver oppfordres til å søke kommunen om flere stedfortreder for å ivareta en seriøs og trygg drift av virksomheten og sikre en ansvarlig alkoholhåndtering.

- Det forventes at bevillingshaver prioriterer å ha styrer eller en stedfortreder tilgjengelig for ansatte i virksomheten og som kan holdes ansvarlig ved kontroller.
- Det skal til en hver tid være synlig hvem som har ansvar når styrer, stedfortreder ikke er til stede.

2.9 18-års steder

Det skal settes særskilte vilkår til steder som retter seg mot ungdommer, aldersgruppen fra 18 år. Bl.a. skal:

- det utarbeides en risikoanalyse, i henhold til alkohollovens forskrift kapittel 8, som skal vedlegges søknaden og godkjennes av politi og kommune
- det opprettes et forpliktende og tett samarbeid med politi og kommune
- vurdering av antall vakter gjøres av politiet
- åpnings- og skjenketider for det enkelte sted følger av bevilingsdokumentet.

Politiet vil kunne bidra med innspill og veiledning ved utforming, med tanke på sikkerheten.

2.10 Festivaler / større arrangementer

Det gjennomføres mange festivaler og andre større arrangementer i kommunen i løpet av ett år. Søknad om slike arrangementer skal sendes politi og kommune for godkjenning. Fristen for å kunne ferdigbehandle slik søknad er 8 uker før oppstart. Søknad sendt senere enn 8 uker før oppstart av arrangement kan ikke forventes å bli ferdigbehandlet i tide.

- Politiet skal vurdere krav om godkjente ordensvakter og behov for polititjenestemenn på bakgrunn av konsept/risiko/antall gjester mv. (jfr. politiloven § 11).
- Det vises til politivedtektene for klokkeslett for musikk.

Det skal stilles følgende vilkår til arrangementer som har krav om godkjent ordensvakt:

- Styrer og stedfortreder med kunnskapsprøven i alkoholloven
  - o Minst én av disse må være tilstede der skjenking foregår så lenge festivalen varer.
- Tilstrekkelig vakthold, vurderes i samarbeid med politiet.
- Det må foreligge en risikoanalyse fra arrangør.
- Et møte i forkant av festivalen/arrangementet med politi, brann og kommune med fokus på ansvarlig alkoholhåndtering.
- Ansatte og frivillige som skal skjenke alkohol skal ha tatt e-læringskurset i ansvarlig vertskap. Ordningen gjelder fra 2017. Det anmodes om å ta e-læringskurset i 2016.

2.11 Vilkår (Alkoholoven § 4-3)

Kommunen skal benytte adgangen til å knytte vilkår til en bevilling. Gjennom å vektlegge ulike hensyn og knytte vilkår til bevillingen, får kommunen et godt alkoholpolitisk styringsverktøy som skal benyttes aktivt. Det er imidlertid ikke anledning til å knytte nye vilkår til en bevilling i bevillingsperioden. Forutsetningen for et lovlig vilkår er at det er begrunnet i alkoholpolitiske hensyn, og må således ha saklig sammenheng med bevillingen, for eksempel fremme lovens formål, lette kontrollen eller avverge skadevirkningene ved salg og skjenking av alkoholholdig drikk. Et vilkår som er begrunnet med bestemte kommunale retningslinjer eller mål for alkoholpolitikken, et ønske om å begrense antall salgs- eller skjenkesteder av en bestemt type, er i utgangspunktet en saklig og tilstrekkelig begrunnelse.

2.11.1 Vakt

Ordensvakter skal være godkjent i henhold til lov om vaktvirksomhet. Politiet og kommunen kan med hjemmel i politiloven og vilkårsadgangen i alkoholloven pålegge en virksomhet å ha ordensvakter. Dersom skjenkestedet selv velger å etablere en vaktordning, er det et generelt vilkår at disse vaktene skal være godkjent i henhold til lov om vaktvirksomhet.

2.11.2 Økonomi

Det skal settes vilkår om at virksomheten skal overholde alle vilkår og krav i a-ordningsloven, skattebetalingsloven og folketrygdloven.

2.11.3 Omsetning / bevillingsgebyr

Bevillingshaver har plikt til å oppgi sin omsetning til bevillingsmyndigheten. Omsetningsoppgaven skal være undertegnet av revisor eller regnskapsfører og sendes kommunen innen satt frist.

Bevillingsgebyret fastsettes i samsvar med departementets forskrifter om beregning og innbetaling. Retningslinjer for innrapportering på omsatt volum gis i forbindelse med bevillingsvedtaket.

2.11.4 Ansvarlig vertskap / Ansvarlig vertskap e-læring

Det settes vilkår om at alle som jobber med skjenking i utelivsnæringen har gjennomført og bestått e-læringskurset i ansvarlig vertskap. Målet er å sikre en ansvarlig alkoholhåndtering og forebygge rusrelatert vold ved ikke å skjenke mindreårige og åpenbart påvirkede gjester.

- Det settes vilkår om at styrer og stedfortreder skal ha deltatt på et "stedlig" ansvarlig vertskapskurs i løpet av ett år etter at bevillingen er gitt. Kurset arrangeres av kommunen.
- Virksomhetene plikter å delta på dialogmøter som kommunen innkaller til.

2.12 Kontroll (Alkoholforskriften - Kapittel 9)

Det skal utarbeides egen instruks for hvordan kontrollen med salgs- og skjenkebevillinger utøves i kommunen. Det skal også utarbeides retningslinjer for hvordan rapporteringen skal utføres. Kontrollen skal bl.a. utføres med henblikk på de vilkår som er fastsatt i bevillingen. Det betyr i praksis at de som utfører kontrollen må ha anledning til å gjøre seg kjent med under hvilke forutsetninger en bevilling er gitt.

Det er fastsatt i loven at en bevilling er gitt til et bestemt lokale og til en bestemt type virksomhet. Kommunen bør reagere strengt dersom en virksomhet foretar endringer i driftskonsept uten tillatelse, og normalt bør bevillingen bortfalle dersom vilkåret om type virksomhet i praksis endres uten at endringen er godkjent av kommunen.

Dersom kontrollvirksomheten avdekker at et eller flere skjenkesteder er så uoversiktlig innredet at det er vanskelig å føre kontroll med skjenkingen, skal dette rapporteres slik at dette kan bli tatt med i vurderingen i forbindelse med en eventuell søknad om fornyelse av bevillingen. Slike anmerkninger må bli gjort kjent for bevillingshaver.

Rådmannen prioriterer hvordan og hvor ofte kontrollen skal utføres innenfor rammen av alkoholforskriften.

Fra 01.01.16 er det innført et nytt krav i alkoholoven om at kontrollører må ha gjennomført og bestått en egen kunnskapsprøve for kontrollører. Det er også et nytt krav i alkoholoven om at kontroller på steder med skjenkebevilling skal utføres med to kontrollører.

2.12.1 Samordnet kontroll

Kontrollaktiviteten skal styrkes, og det skal legges til rette for tverretatlige kontroller av utesteder. Kommunen samarbeider med politi, skattemyndigheter, mattilsynet, toll- og avgiftsdirektoratet m.fl. i samordnede kontrollaksjoner.

Målet er at det skal gjennomføres 1-3 samordnede kontroller i halvåret.

2.12.2 IK- alkohol (alkoholoven § 8)

Alle salgs- og skjenkesteder må ha et system og rutiner for å sikre at alkoholregelverket overholdes. God internkontroll gir enklere drift, tryggere ansatte og fornøyde gjester. Helsedirektoratet har utarbeidet en ny guide til god internkontroll (<https://helsedirektoratet.no/folkehelse/alkohol/guide-til-god-internkontroll-etter-alkoholoven>).

IK – alkohol er et verktøy for å sikre at salg og skjenking til enhver tid skjer i lovlige former og på en forsvarlig måte.

Kommunen gjennomfører varslede kontroller med virksomhetenes internkontroll etter alkoholoven, IK-alkohol.

2.13 Tre – partssamtaler

I en tre-partssamtale møter bevillingshaver, kommunal saksbehandler, politiet og eventuelt representant fra annen myndighet/etat. Ved bekymringsmeldinger fra politi og andre etater/myndigheter og ved avdekkede brudd på alkoholoven og regelverk vil kommunen invitere bevillingshaver til en tre-parts samtale. Målet med samtalen er å se på bakgrunn for at brudd skjer/har skjedd og gjennom veiledning bidra til å forebygge nye brudd.

2.14 Sanksjonsreglement (Alkoholforskriften - Kapittel 10)

Helse- og omsorgsdepartementet har vedtatt følgende bestemmelser i alkoholforskriften, som gjelder fra 1. januar 2016:

§ 10-1 Bestemmelsene om prikktildeling og inndragning i § 10-2 til § 10-6 gjelder der kontroll gjennomført i henhold til kapittel 9 i denne forskriften eller rapport fra andre myndigheter, avdekker at innehaver av kommunal salgs- eller skjenkebevilling ikke har oppfylt sine plikter etter alkoholoven, bestemmelser gitt i medhold av alkoholoven, bestemmelser i lov eller i medhold av lov som har sammenheng med alkoholovens formål, eller plikter som følger av vilkår i bevillingsvedtaket.

§ 10-2 Ved overtredelser som nevnt i § 10-3 skal kommunen tildele bevillingshaver et bestemt antall prikker. Likeartede brudd avdekket ved samme kontroll skal anses som ett enkelt brudd. Dersom bevillingshaver i løpet av en periode på to år er tildelt til sammen 12 prikker, skal Bystyret inndra bevillingen for et tidsrom på én uke.

Dersom det i løpet av toårsperioden blir tildelt flere enn 12 prikker skal Bystyret øke lengden på inndragningen tilsvarende. Ved beregning av toårsperioden skal overtredelsestidspunktene legges til grunn.

Toårsperioden gjelder uavhengig av om bevillingen er fornyet i løpet av perioden, jf. alkoholoven § 1-6.

Ved overdragelse begynner ny periode på overdragelsestidspunktet, jf. alkoholoven § 1-10 første ledd. § 10-3

Følgende overtredelser gir åtte prikker

- Salg, utlevering eller skjenking til person under 18 år
- Brudd på bistandsplikten

- Brudd på kravet om forsvarlig drift
- Hindring av kommunal kontroll

Følgende overtredelser gir fire prikker:

- Skjenking til person som er eller må antas å bli åpenbart påvirket av rusmidler
- Brudd på salgs-, utleverings- og skjenketids-bestemmelsene
- Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 til person på 18 eller 19 år
- Brudd på alderskravet til den som selger, utleverer eller skjenker alkoholholdig drikk

Følgende overtredelser gir to prikker:

- Det gis adgang til lokalet til person som er åpenbart påvirket av rusmidler, eller bevillingshaver sørger ikke for at person som er åpenbart påvirket av rusmidler forlater stedet
- Mangler ved bevillingshavers internkontroll
- Manglende levering av omsetningsoppgave innen kommunens frist
- Manglende betaling av bevillingsgebyr innen kommunens frist
- Brudd på krav om styrer og stedfortreder
- Gjentatt narkotikaomsetning på skjenkestedet
- Gjentatt diskriminering

Følgende overtredelser gir én prikk:

- Brudd på kravet om alkoholfrie alternativer
- Brudd på regler om skjenkemengde
- Konsum av medbrakt alkoholholdig drikk
- Gjester medtar alkohol ut av lokalet
- Brudd på krav om plassering av alkoholholdig drikk på salgssted
- Brudd på vilkår i bevillingsvedtaket
- Brudd på reklameforbudet

§ 10-4 Dersom det foreligger helt spesielle og svært formildende omstendigheter, kan kommunen tildele færre prikker for en overtredelse enn det som følger av § 10-3.

Dersom det foreligger svært skjerpene omstendigheter, kan kommunen tildele flere prikker for en overtredelse enn det som følger av § 10-3. Bystyret kan ved svært skjerpene omstendigheter også øke lengden på inndragningen utover det som følger av § 10-2, i de alvorligste tilfellene for resten av bevillingsperioden.

Dersom omstendigheter som nevnt i første og annet ledd vektlegges, skal dette begrunnes særskilt i vedtaket.

§ 10-5 Der det foreligger grunnlag for prikktildeling, skal kommunen sende ut forhåndsvarsel om tildeling av prikker, jf. forvaltningsloven § 16.

Behandling av prikktildeling / Retningslinjer for sanksjonering

- Bystyret fatter enkeltvedtak om tildeling av prikker.
- Bevillingshaver skal i forbindelse med vedtaket orienteres om mulige konsekvenser ved ytterligere prikktildelinger.

- Vedtak etter annet ledd kan påklages etter forvaltningslovens regler.
- Der klageretten ikke benyttes, kan tildelingen av prikker likevel påklages i forbindelse med klage på senere vedtak om inndragning hvor tildelingen av prikker inngår som grunnlag.
- § 10-6 Dersom tildeling av prikker danner grunnlag for inndragning, skal kommunen sende ut forhåndsvarsel om inndragning av bevillingen, jf. forvaltningsloven § 16.
- Bystyret fatter enkeltvedtak om inndragning av bevilling på grunnlag av tildeling av prikker. Kommunen bør iverksette vedtak om inndragning innen fire uker etter vedtakelsesdato.
- § 10-7 En bevilling kan inndras dersom den ikke er benyttet i løpet av det siste året. Bevillingen kan likevel ikke inndras dersom årsaken til manglende bruk av bevillingen er en hindring utenfor bevillingshavers kontroll og som han ikke med rimelighet kunne unngå eller overvinne følgene av. Dette gjelder bare i den utstrekning det kan antas at driften kan gjenopptas innen rimelig tid. Forskriften gjelder overtredelser begått fra og med 1. januar 2016.

2.15 Skjenke- /salgstider

Kommunen kan til en viss grad fastsette annen salgs – og skjenketid enn det som fremgår av loven. Kommunen kan både utvide eller innskrenke den generelle salgs – og skjenketiden som er angitt i alkohollovens § 3 – 7 og § 4 – 4. Dette kan delegeres til formannskapet. Skjenking av brennevin mellom kl. 03.00 og 13.00 og skjenking av øl og vin mellom kl. 03.00 og 06.00 er likevel forbudt etter § 4- 4.

Salgs-/skjenke-/åpningstidsregler finnes i egen forskrift.